Број 46. У Темишвару, петак 20. априла (2. маја) 1879. Год. II.

НАРОДНИ ГЛАСНИК.

ИЗЛАЗИ: СРЕДОМ, ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ.

Стаје: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину

На годину: ..... фор. 12
„ по године..... „ 6
„ четврт год. ..... „ 3

За Србију и Црну Гору 35 фран., за Немачку 40 фран., — За Бугарску, Румунију, Грчку, Италију, Русију и Швајцарску 45 фран., за Француску, Енглеску и Америку 50 фр.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА
Temesvár (Josefstadt) Schiffgasse 17.

За огласе плаћа се од обичног реда 6 нов. и сваки пут 30 нов. биљеговина.
Припослано плаћа се од реда 10 нов.
Рукописи се не враћају.

Балканско полуострво и германизам.

О догађајима на балканском полуострву пише „Голос“:

„Догађаји на балканском полуострву у последње доба допуњују се новим интересима. Борба православног хришћанства са мухамеданцима, успљавањем рускога народа, решена је у корист православља. Плод те борбе нарушава се очигледно, пошто је у пуној мери изражена намера о утврђивању аустро-угарског уплива на Балкану, да се славени германишу. Напор германисања уздржавао се до оног часа, докле није Русија својим самопожртвовањем разбила турску силу, прокрчила поље да се развија славенство, а сада на томе расчишћеном пољу ниче германска култура.

Обе државе, Аустрија и Немачка, за време држања пријатељског неутралитета према Русији, очекивале су само свршетак крваве борбе. Сада пак, када се борећа странка уморила, потрчале су оне, под видом општеевропског интереса, да се користе. Оне се не труде само да ограниче успех Русије, него, што је још важније, труде се да умале уплив на славене, који је Русија добила проливањем своје крви, јер то показује резултат добивене слободе, неограниченог права и независности.

Сравнимо ништави издатак Аустрије са њеним неизмерним претензијама, и руске жртве, то ће сразмера показати десет пута веће руске жртве. Аустрија је заузела велике две области Босну и Херцеговину. Сада је Аустро-Угарска, посредством Немачке, дошла до споразумлења с Портом. Од тога има Аустрија користи, што без церемоније долази до права, а особито до формалног права, и што се корак по корак без боја напред пружа, и покрај свег тога, Аустро-Угарска приписује себи ролу, као поборница за опште европске интересе, против завојевања Русије. За цело се најмање може веровати то подметање, од аустриске владе, рускоме народу. Ми не говоримо више о Немачкој, као о старом пријатељу Русије, она сама врло добро зна своје задње мисли. Како се налазе сада славени у том новом преврату европске политике? Са окупацијом Босне и Херцеговине, нарушена су сва хришћанска и мухамеданска права. Но за славене сада наступајућа борба, много је опаснија, него она са турским владиком. У тој новој борби, једва се може помислити на отворену борбу, са оружјем у рукама. Највероватнија је тајна борба, за истребљивање славена, као што показује пример у Босни, а то највише иде германизаторима у рачун.“

Панславизам у прошлости и садашњости.

по А. Н. Пипину.

(14. Наставак.)

III.

Ми ћемо на другом месту говорити о развићу руског панславизма. Ми нисмо спомињали ни о томе, како се јавило препорођење код малих оделитих славенских племена, н. пр. код словинаца и лужичких срба; како је потреба да се изрази народна особност изазивала литературне покушаје, више или мање простране, у појединим племенским одсецима, који се не задовољаваше литературом великога, њима непосредно сродногa племена — н. пр. код словака, који се нису задовољавали ческом литературом, код јужних руса, који се нису задовољали велико руском литературом. Општи карактер појаве и ту је исти — тежња да се изјави своја народна особност.

Када прегледамо ту појаву у целоме, пре свега морамо видити, да национално препорођење ма да се започињало код славенских племена готово у једно време, у другој половини XVIII века, али је код сваког поницало оделито, без икаке свезе с другим племенима, код сваког из својих особитих узрока и са особитим карактером. Бугари нису имали појма о томе, шта раде чеси или словинци; чеси нису знали шта раде срби и бугари. И не само то, нека племена нису знала за друга, да постоје на овоме свету: о бугарима и највећи у своје време познавалац славенства, Шафарик, мислио је, да их нема више од шест стотина хиљада; прве сведочбе о ново-бугарском језику јављају се у славенској науци тек око двадесетих година; срби су се у прошлом веку преселили у Русију масом до сто хиљада душа, али њихов појав тада није побудио у тадашњем друштву ни најмањега интереса, тако да непосредно сусретање племена није узбуђивала мисао о племенском јединству и оној моралној свези, коју су стали доцније напомињати, и т. д. Било је неких случајева, где се то јединство опажало па производило и извесни упечатак; поједини учени људи знали су о сродним племенима, али то знање и интерес није продирало у масу друштва. Знали су на западу а особито на југу у цело за то толико — да постоји велика руска држава, од које је православно јужно славенство одавна добијало неку црквенску помоћ и које се, од времена руско-турских ратова, надало своме ослобођењу.

И тако, свако славенско племе, оделито од других, рођеном снагом и рођеним ризиком долазило је до националне свести и радило је да је утврди. Но главни извори покрета били су слични: понижење народности, дотерав до својих граница, испуњавало је понајбоље умове тешким осећањем, ватреном жељом да помогну својим сународњацима, да их ослободе робства физичкога или моралнога, за то је било два пута: прво, ваљало их је охрабити, напоменути им, да је њихов народ имао своје славно доба, кад је био силан и јак, просвећен, богат, поштован од суседа, да је имао своје велике људе, цареве, војводе, учене људе, свеце. Обраћање прошлости било је вазда обична црта и средство за национално препорођење. Друго, ваљало је народ образовати: када се у једно са раскомаданим предањем о старом политичком животу, казивало и предање литературно, онда је нужно било започињати и литературу поново. Стара литература, када и неби заборављена била, није могла задовољавати потребе новога времена — она је могла дати неког ослонца само историји: народни језик, који се развијао по мимо књижевности, тако се удалио о пређашњег књижевног језика, да је овај постајао сасвим застарео, а нову књижевност ваљало је оснивати на живом народном језику; иначе би она за народ била недоступна. Отуда се јавила многа књижевна наречија, која су најзад до очајања доводила пријатеље славенскога уједињења.

XVIII век још није тежио да оствари начело народности. Прве славенске патриоте, који су препорођену клицу засадили, мислили су много више само о просвети народа са гледишта опште човечанског, као Доситије Обрадовић; али мало по мало патриотски интерес прешао је на народности земљиште. Историске успомене изазиваше осећења народнога поноса; догађаји, као што је било српско ослобођење, стављали су непосрерно питање о народној целопупности и независности; наполео-

ПОДЛИСТАК.

МОЈ САХАТ.

МАЛА ПОУЧНА ЛАКРДИЈА.

Мој нови лепи сахат ишао је подруг године без да је застајао или трчао напред, без да се ишта у машинерији његовој покварило. Најпосле сам дошао до тога уверења, да је у погледу времена и сахата непогрешим, да му је костур и телесни састав трајан за векове.

Али једнога вечера заборавим да навијем свој сахат и овај стаде. Ја се снуждим, као да је то претеча и знак каквој несрећи. Али полако се опет разведрим; навијем сахат опако насумце и заповедим својој сујеверi да ме остави на миру.

Идућега дана уђем к најближем сацији, да удесим сахат тачно по времену. Сација ми га узе из руке и стаде сам да га удешава. Затим рече:

„За четири минута иде доцније — треба потиснути регулатор у напред.“

Хтедох да га задржим, да му разложим, да сахат иде сасма тачно. Али узалуд, овај остаде при своме. Док сам ја око њега цупкао страшљиво и мољакао га да остави сахат на миру, он је дотле мирно и грозно извршио то срамно дело.

Мој сахат стаде да иде напред. Из дана у дан све се већма журио. Прве недеље добије жестоку грозницу и било му скочи на сто и педесет удараца у хладу. За два месеца претекао је све сатове у вароши и ишао је за тринаест дана по календару напред. Сахат је био већ у новембру и имао снега а међутим је ветар још дувао по октобарском сухом лишћу. Сахат ми је ускорио термине за кућевну кирију, за годишње рачуне и подобне ствари и то тако нагло и убитачно, да ја већ више не могох отрпети све то.

Однесем га сацији, да га регулише. Овај ме запита, да ли сам га икада дао на оправу. Ја одговорим да нисам, није требао никакве репаратуре. Из очију његових севну пакосна радост, журно отвори сахат, тури неке наочаре на око и зажмури у машинерију.

Рече ми, да сахат треба чистити, намазати и регулисати, — за осам дана биће готов.

Пошто ми је сахат очишћен, намазан и регулисан, стаде тако лагано ићи, да је чинио тик так као сатови на црквама. Стадох већ пропуштати жељезничке влакове, уречена рочишта па и ручак свој; мој је сахат продужио три дана после термина за меницу у четири, те ми протестоваху менице; мало по мало па сам се вратио у јучерањи дан, па онда у прекјучерањи; мало затим вратих се у прошлу недељу па најпосле се нађох у предпрошлој недељи сам самцит и свет ми нестаде из очију.

Већ сам осећао у себи неку дружевну наклоност према мумијама у музеју, те ме снађе жеља, да запитам њих: шта је ново? Одем опет сацији.

Док сам ја чекао; сација сасвим раствори сахат и онда рече, да је цилиндар „набубрио“. Уверавао ме је, да ће сахат за три дана бити опет у нормалном стању. После ове операције, сахат је „просском“ ишао добро, али ништа више. По дана је ишао тако пакосно, да је сваки час лајао, стењао, кихао, дувао и хркао, да од његове ларме не могох чути ни своје рођене мисли; док је то трајало у свој земљи не беше му нигде равна.

Друге половине дана опет се задоцнио и прохарчио је толико времена, док га најпосле не стигоше сви они сатови, од којих је он умакао напред. И тако је најпосле за двадесет и четири сахата сасвим тачно доспео на време и на место. Уопште је показивао просеком тачно време и нико није могао рећи, да је у неколико пропуштао своју дужност.

Али просечно време, то је одвећ сумњива врлина за сахат, и тако га однесем неком другом сацији. Овај рече, да је пукао „федер“. Ја му одговорих: мило ми је, што није горе што. Право рећи, нисам ни знао, шта је то федер, али нисам био рад, да покажем своје незнање пред страним. Сација ми оправи сахат; али што је сахат у једну руку добио, то је у другу опет изгубио. Ишао би неко време, па би онда стао, па онда би опет мало ишао мало стао и тако би се одмарао по својој вољи. Сваки пут кадгод би се кренуо, пукао би тако жестоко као из пушке. Неколико дана мећао сам памука на груди па после га однесем опет неком другом сацији.

Овај га раздроби у ситне комадиће па је кроз стакло гледао и превртао те комадиће сад овако сад онако; најпосле рече да је „цајгер“ крив свему. Оправи га и навије сахат. Сахат је ишао добро, само што су се сваких десет минута „цагери“ склопили као маказе па онда ишли заједно. Ни најстарији човек на свету не би могао рећи по оваком сахату, кад је глав или реп у времену, и тако га однесем изнова, да га и опет сација оправи.

Сада ми опет овај рече, да се кристал искривио и

новски ратови, који забркаше целу средњу Европу, нагоните на мисао о новим народно-политичким комбинацијама; сјајна улога Русије у догађајима 1813—1814 године пунила је славенство поносом о сродноме народу, а мисао о томе, да славенству предстоји још велика историска будућност, почиње да се утврђује од тога доба у памети славенских племена, везујући се с надом у Русију као на вођу у тој историској будућности.

Од прве четвртине овога века у процес развића мисли о свеславенској целини улази још један снажан елемент — научно испитивање. Управо рећи, оно је прво дало питању о свеславенству неку одређеност. Испитивање се чинило особито у области историје, језика и етнографије. Историја сваког оделитог племена допирала је једној и истој славенској прошлости, када је славенство било не поцепана целина; тим начином, сва садашња племена имала су једно огњиште, била су деца једне породице. Филологија, која је прва прегла да научно испита славенска наречија, пронашла је међу њима тесно сродство, које је показивало на исти општи извор, пронашла је, да су у старом добу словенске писмености, у IX—X веку, наречија била још тако на близу једно другоме, да се, свакако, узајамно разумеваше. Када се у славенској филологији примени метод упоредни, сродство наречија и, дакле, племена доказало се још јасније, а учењаци пођоше кушати да према добијеним резултатима рестаурирају опште славенску древност — опште предање свију сада постојећих славенских племена. Још се важније паралеле показаше у испитивањима етнографским, у упоређењима митолошких предања и веровања, народних обичаја, песама, прича и у опште производа народне поезије: племена, раздељена великим просторијама и дугим вековима историје, поред свију случајности туђинскога уплива, поред свију промена својих политичких прилика, хранили су у својим предањима и народној поезији елементе стародревне, који су савременом славенству давали општу низу народнога предања и у којима се, без сумње, закључује извесна основа за узајамно разумевање и зближење у садашњости. Таква је особито заједница племенских предања код народа источнога славенскога дела — руског, српског и бугарског. (Зна се, с каком пријатном изненађеношћу руски прости људи и солдати у последњем рату наилазише код срба и бугара сродне народне црте, како се у животу јужних славена и карактеру њиховом показало много заједничког са русима а особито са малорусима). Почетак изучавања те старине славенске (у десетим, дведесетим и тридесетим годинама) десио се некако баш онда, када се у Европи почео гњездити романтизам, који је сневао о средњим вековима, о песничкој дивоти патријархалнога живота, о херојском периоду народа, а тада је баш и Јаков Грим и његова школа почела да испитује ту прошлост. Научни романтизам као и романтизам литературни почео се усхићавати са свачим простим, првобитним, народним, а то је откривала славенска поетичка старина, у којој се пронашли толики песнички производи, као чески „Суд Љубишин“ и Краљодворски рукопис као „Слово о полку Игоровом“, а особито богата и врло оригинална народна епопеја и лирика српска.

(Свршиће се.)

ланац замрсио. Рече ми и то, да половину „верка“ мора нечим поставити. Урадио је све то и сахат је ишао врло лепо, само што је после осам сахати мирнога хода у један мах почео да зврји и да зузука као пчела а „цајгери“ би са окрећали тако брзо, да би свакоме изгледали као танка паучина превучена преко „циферблата“. За шест или седам минута отрчали би сва двадесет и четири сахата и онда би нешто пукло па сахат стао.

Тешким срцем одем изнова сапији и посматрао сам, како је расклопио сахат. Ствар ми је већ додијала па сам се спремио, да се озбиљно упитамо за јуначко здравље. Сахат ме је стао кад сам га купио двеста долара, а држим да сам две-три хиљаде потрошио само на оправку. Док сам чекао и гледао, познао сам у сапији неког старог познаника, једног бившег паробродског машинисту и то прилично невештог. Марљиво је испитао све делове сахата, као и сваки други сапија и онда ми хладнокрвно рече своје мнење:

„Сахат прави много паре — морате кључ ушрафовати на вентил за сигурност!“

Ја му с места расцопам главу и сахраним га о своме трошку.

Мој покојни стриц обично би рекао: добар је коњ дотле добар док не умакне, а добар сахат дотле добар, док сапији не падне шака. И он би зачуђено питао, шта ће бити од тих шерпењаша, клонфера, чизмара и кошача, који суше зубе, — и нико му на то није знао да одговори.

по **М. Т—у.**

Из **Цариграда** пишу „Пол. Кор.“ о аустро-турској конвенцији због Новога Пазара:

„Сплеткаши, који су склапању новопазарске конвенције спремали свакојаке тешкоће отвореном намером својом да сруше Хајредин-пашу, сада су опет за једну наду лакши. Ови су људи причали султану свакојаке лажи, као н. пр. да се са мухамеданцима у Босни рђаво поступа. Султан је испрва веровао овим причама и устезао се да потпише конвенцију из страха, да своје једноверике не изложи гоњењу. На срећу десише се у Цариграду турски официри, који беху у Босни, и неколико турских нотабла из Босне, који послом дођоше амо. Сви ови људи позвани су у двор и изјавише пред султаном, да је садања босанска влада пуна обзира према њима, да су им права очувана, да су потпуно осигурани и да је правосуђе сасвим на свом месту. Према оваким изјавама султан побаци своје сумње и потпише поднешену конвенцију. Турски листови, и сам „Levant Herald“ саопштавају гомилу лажних појединости из садржаја конвенције, да ласкају предрасудама и таштини мухамеданаца и да их увере, да је аустро-угарска дипломација стукнула назад испред вештине отоманске дипломације и чврстине султанове. Нарочито је лаж, што тврди „Л. Х.“ да су аустро-угарски уговарачи у потоњем часу правили концесије. Задржао се оригинални текст уговора и султан је попустио, пошто се боље обавестио. Прогоговарачи нису напустили права уступљена Аустрији берл. уговором. То ће се потврдити чим конвенција изиђе на јавност.

Сада је очевидан домашај склопљене конвенције. Мирни и пријатељски одношаји обе државе користиће нарочито Турској, која у Аустро-Угарској добија лојална и пријатељска суседа. Бечки кабинет стоји у погледу окупованих провинција а исто тако и Новога Пазара строго у границама берл. уговора. Није означено време, када треба да престане окупација. Земаљски приходи употребиће се за намирења потреба самих земаља. Није истина, да је Аустро-Угарска пристала, да се ограничи њено окупационо право на ново-пазарски санџак. Како провизорно остављa овај срез надзору турске војске, ипак задржава себи право, да изабере време за окупацију, да је рашири на које јој драго тачке, и да држи исто тако велике гарнизоне као и Турска. — Султан је прошлога петка примио арбанашку депутацију, која му је предала молбу са енергичним протестом против сваког раскомадања Албаније у корист Грчке. У молби се наглашује, да султан нема права уступити неосвојено земљиште.“

„Голосу“ телеграфишу из Бечa од 14-ог о. м.: „Овдашњи листови распростиру свакојаке вести о мисији грофа Шувалова у Бечу. У наточ свима овим гласовима могу вас уверити из најбољег и најпоузданијег извора, да гроф Шувалов нема сада никакве политичке мисије и ако ће овде имати прилике да се изрази о разним политичким одношајима и питањима. На очиглед данашње озбиљне ствари, налазе владе за пробитачно да се узајмнички упознају о заједничком мишлењу, и споразуму односно нових радња. Као што сам дознао, Русија не допушта Турској да поседне балканске кланце које јој је берлински конгрес одредио, у ствари не саглашава се, али не може а да не опомене велике силе на опасност, која може понићи приликом продужења турске окупације. У Бечу и Лондону криво су разумели питање односно кретања руске војске са турског земљишта, кад се тврдило, да руска војска мора на основу берлинског уговора напустити турско земљиште до 3. маја о. г. Сад се може сматрати ово питање за решено, и то у смислу мишљења Русије.“

(Француска политика на истоку.) Голосу пишу из Париза: Овамо је дошао подсекретар министарства спољних послова из Лондона, Борк, да преговара с Вадигтоном о мисирским стварима. Чим је дошао, био је с њиме на дужем разговору, на ком је присуствовао и лорд Лајонс. Говоре, да су најпре напоменули ону потајну несугласицу, што је у последње време постојала између Француске и Енглеске односно источнога питања.

Несугласица је постала у след кипарског догађаја. Ваља само прочитати овдашње поте Вадингтонове па да се увиди, како, поред све дипломатске финоће у стилу самом, провирује потпуно разуверење француског министра иностраних послова односно енглескога пријатељства. Најновији покушаји енглеског министарства да игра у Мисиру господарску улогу; за тим несугласица између Лејарда и Фурнија односно финансијских пројекта портиних; дволичан поступак Енглеске у питању о новим границама између Турске и Грчке, а највише пријатељски одношаји, утврђени у Берлину између лорда Биконсфилда и кнеза Бисмарка и непрестано притврђивање родбинских веза што постоје међ енглеским и прајским краљевским двором — све то скупа уверило је овдашње присталице енглеско-француског савеза да су узалудне њихове тежње и напори.

Енглеске новине једнако уверавају да се енглеско-француски савез потпуно одржао, и да ће се обе [illegible] сагласити шта им ваља чинити у Мисиру; но то је [illegible]равање само играње речма и — ништа више. Пр[illegible] се могло веровати, кад би енглеске новине тврдил[illegible] је Енглеска, уверивши се да не може Француску [illegible] вратити на мере од којих би имали користи једино [illegible]глеско-инђијски интереси, принуђена — да се, хте[illegible] хтела, придржава очекивајуће умерене политике франц[illegible] у мисирским стварима.

Не треба заборавити, да се интереси Енглеске [illegible] Француске стичу у Мисиру само на једној тачци — то је, на потреби да се гарантују финансијске претен[illegible] поверилаца кедифових. У свему другом њихови се [illegible]тереси или са свим разилазе или су чак и супр[illegible] једни другима. Енглеска треба пре свега да осигура [illegible] у Мисиру искључиву превласт над путем у Инђију. Т[illegible] превласт била би за Француску већ и по томе штет[illegible] што и она треба да осигура себи пут кроз Суецки К[illegible] за своје колоније.

Тежећи за економном превлашћу у Мисиру, Енг[illegible] и Французи постали су прави конкуренти међу соб[illegible] Истина, до сад су се Французи најмање од свију оста[illegible] народа показали у спољној политици као себични [illegible]литичари, јер и поред тешких искуства још се заузи[illegible] за друге а на штету своју; али у мисирском пит[illegible] не ће они за хатар сугласности с Енглеском жртвов[illegible]ни један свој политички и економски интерес.

Ако се Француска стара да у Мисиру ради, кол[illegible] се може, слошки с Енглеском, онда јој је нужно [illegible] предупреди, да се Италија не користи њиховим ант[illegible]низмом и не истисне их обе из Мисира. У овдаш[illegible] министарству спољних послова имају поузданих дока[illegible] да је и талијански консул у Каиру био уплетен у [illegible]следње каијрске догађаје. Одлазак сенатора Пастерност[illegible] у Мисир показује, да ће се Италија свакојако користи[illegible] згодним моментом те утврдити свој уплив на ра[illegible] Француске и Енглеске.

Из **Будимпеште** јављају нам, да се је патриј[illegible] Ивачковић бавио тамо два дана, и да се је у уто[illegible] вратио у Карловце. Српски сабор у Карловцима отвори[illegible] се тек на јесен. Све вести о наименовању краљевск[illegible] комесара за овај сабор неистините су.

„Wiener Abp.“-у пишу из Петрограда од 14 апри[illegible]

Многобројни докази љубави и поштовања, које [illegible] цару сваки дан показује, упливише на његово велич[illegible]ство врло пријатно. Цар је потпуно здрав и весео, [illegible]казује особиту енергију и сам руководи полицајске ме[illegible] које се чине за истребљивање нихилиста. При тачни[illegible] посматрању одела, које је цар имао на себе други д[illegible] ускрса, показало се, да је горња хаљина од кугле [illegible] два места продерана. На сваки начин, да је трећи мета[illegible] који је зликовац опалио, кроз хаљину пројурио. У т[illegible]лико више мора се предосторожност ценити, што је [illegible] велике опасности спасла општељубљеног монарха. [illegible] велику молбу царице, склонио се цар, да га у будуће[illegible] прате пет наоружаних козака. Тако исто и престолон[illegible]следника прате козаци, јер је и он, као и цар, добијао пр[illegible]тећа писма. Убијца је изгнани учитељ из торопеског округ[illegible] услед кога су и друге личности уапшене. У царском [illegible] двору и у стану престолонаследника, прекјуче су појачан[illegible] страже, јер се је дознало, да су се нихилисте спремал[illegible] да ту ноћ покушају преврат. Фердмашал велики кн[illegible] Никола непрестано седи у државном зданију, од ку[illegible] сам управља војском и полицијом; затворено је већ н[illegible]колико стотина беспосличара. Осим Соловијева, уапшен[illegible] су и други подозрителни млади људи, који су саопшти[illegible] важније ствари.

По „Köln. Ztg“-у задатак је Шувалова у Бечу [illegible] да саопшти аустријској влади, да Русија не може никак[illegible] још сад своју војску из Источне Румелије извући, неки [illegible] део њење војске мора још неко време тамо да остане [illegible] Русија мисли, да ће Аустрију на то склонити, пошто [illegible] је Шувалов у име цара решително изјавио, да Русија [illegible] не може допустити ни под каквим условима, да турска [illegible] војска уђе у Ист. Румелију, па не може допустити н[illegible] да се Бургас поседне. Даље тврди исти лист, да се Са[illegible]лисбери склонио за уједињење Ист. Румелије са Бугарском [illegible] али Биконсфилд није никако за то, па ни Андраши [illegible] Француска, Италија и кнез Бизмарк били би склоњени [illegible] да се у корист Русије у толико промени берлински уговор [illegible] Султан, Осман паша и сви великодостојници, готово су [illegible] сви прешли у руски табор, и скоро сви постали противници Аустрије.

Окружница Вадигтона из Париза већ је одправљена. Министар спољних послова, по 13-том протоколу берлинског уговора, позивље стране силе, да дејствују преко њихових заступника у Цариграду, да између Порте и Грчке дође до споразумлења у питању о новим турско-грчким границама. У осталом вели се, да су се силе у смислу окружнице готово већ споразумеле, и да ће ско-

рим заступници у Цариграду држати конференцију, да се реши то питање.

Из Карловаца нам јављају: Ономад је овде држан синод, на коме је већано о уређењу православне цркве у Босни, и решено да се поднесе министру богачасти и јавне наставе меморандум, и у овоме изрази жудња да се у Босни оснује засебна и ако не са карловачком патријаршијом непосредно спојена, оно пак, на сваки начин у свези са овом, а свакојако од цариградског патријарха сасвим независна митрополија са три епархије и то: Сарајеву, Мостару и Тузли. Седиште митрополита да буде у Сарајеву и да њега као и владике цар потврди.

Као што нам телеграф јавља овај меморандум послат је већ дотичном министру.

У седници посланичке куће у Бечу 14 (26) о. м. дотакао се министар трговине у своме разлагању и економна одношаја аустро-угарске монархије према земљама на балканском полуострву. У главноме овако стоји ствар: аустро-угар. су владе у новије доба установиле ђумручке штације према Новоме Пазару, да би се тиме спречило кријумчарење стране робе отуд с југа у окупационо земљиште; те су штације подигнуте у Вишеграду, Цајници и Фочи. Исто тако ће се скорим довршити ђумручка линија и према Црној Гори. Турска ђумручка линија између окупованих територија и аустро-угарског и далматинског ђумручког обима, остаће за сада и на даље. На јесен пак поднеће се законодавствима зак. предлози, у којима ће се изрећи, да се Босна и Херцеговина увршћују у аустро-угарски ђумручки савез. С озим заједно укинуће се и дојакошња ђумручка искључења — осим слободних пристаништа Трста и Реке — те тиме Далмација, Истрија и т. д. утеловити у општи ђумручки обим аустро-угарски.

„Преси" телеграфишу из Цариграда од 17 о.: Вођи албанске лиге у Призрену, решили су на својој седници од 13 о. да њихове заједничке преговоре заказане на дан 8 маја одложе до 8 новембра. За ово време израдиће одбор петорице нов нацрт организације лиге и њене највише управе.

Прашкој „Политици" телеграфишу из Беча од 16 о. м. Др. Ригер, који је овде предмет опште пажње, позван је данас код грофа Шувалова и 19 о. м. на бал код руског посланика Новикова.

Из **Трнова** нам јављају да је 17 о. м. кнез Дондуков Корсаков отворио нову бугарску скупштину са беседом, која је изазвала бурно одобравање, у којој је изјавио жељу цареву, да се не бира руски поданик за кнеза и препоручује бугарског ексарха за председника скупштине. Сви комисари страних сила, изузимајући турског, потписали су протокол и повукли се натраг заједно са кнезом Дондуковом Карсаковом. Затим скупштина избере екзарха за председника, претвори скупштинску седницу у тајну, приступи гласању и једногласно избере за кнеза Бугарске принца Батенберга под именом Александер I.

Видински митрополит Антим запитао је телеграфично принца Батенберга, да ли се прима избора за бугарског кнеза? Овај је одговорио да се прима, о чему је скупштина званично извештена.

Из **Атине** пишу „Пол. Кор.":

„По најновијим извештајима ситуација се нешто повољније окренула по Грчку. Сада је очевидно стало само до Јанине, коју Турска не радо пушта из руку, дочим Делијанис у својим нотама непоколебимо захтева Јанину, која за Грчку више вреди него све остале провинције. Пре осам дана је још изгледало, као да је права мисија Муктар-паше, да побуни Арбанасе у Епиру против сједињења са Грчком, пошла за руком. Шиљање арбанашке депутације у Цариград, па онда у Рим, Париз и друге светске вароши, што је Муктар-паша инсценисао не појимајући шири домашај тога корака, у неколико је за мало узнемирило овдање кругове па се мислило да ће тај корак знатно отежати решење грчкога питања. На то се подиже грчко-епирска депутација, да пође за арбанасима у западне велике вароши. —

Сада је већ званично потврђена агитација италијанских агената. Ови су у споразуму с Муктар-пашом изазвали за порту злокобни дух — арбанашку аутономију. Да би се потиснула потраживања Грчке на Епир-Тесалију, спремили су у Цариграду интриге, да њоме подбоду суревњивост Италије према Аустрији наваћајући, да су Албанија и Македонија у опасности од Аустрије."

Из Беча нам се јавља од 16 априла: Све секције мађарског сабора јуче су претресале законски предлог о уједињењу Спича далматинској области. Влада је предлагала у свим секцијама, да се законски предлог у овом смислу преиначи: „уједињење Спича до северне границе, по § 5. члан. XXVIII. берлинског уговора при тачном определивању граница далматинске области у смислу § 3. члан. XXIX. бер. уговора, узима на знање и потврђује се." Промена је у толико мотивирана, да се отклони сумња, која би се изродити могла по члан. XXIX. берлинског уговора, при означивању границе између Далмације и Црне Горе; тога ради ће се и у рајхсрату предузимати измене у законском предлогу. Секција је усвојила владин предлог са изменом ове речи, „узима се на знање", да се каже: „прима се".

О устанку у Македонији има „Dl. Ztg." ориг. допис из главнога стана Мехуле:

„Као извесно могу вам јавити, да су Руси напустили Џумају, Крупник, Симитлију, Ораново и Грабово. Ова су места сада у рукама усташа, јер усташи одбише турке, који хтедоше посести ова места. При овој афери изгубише турци с тога, што су друмови одвећ незгодни за транспорт топова, два топа, те су оба сада у рукама усташа.

До јако је устало на оружје 200 места мелничког и карловаског среза. Сви способни људи у усташким местима стоје под оружјем, и има их близу 12—13,000 на броју. Главни стан усташки је сада у Мехули близу Кресне. Уз војводу Маринова су 800 усташа а налази се у Доњем Драглишту, два сахата од Разлага. Војвода Илија посео је са својом дружином важне друмове Серч-Мелник, Кресна-Разлог-Крупник, дуж реке Струме. Војвода Марко налази се са 760 људи у Влахије Остави; војвода Каранов са 322 човека у Брезници; војвода Илија Крстов са својом дружином у Сенокасу а војвода Стојан са својом у Перајн-планини и чува улазак у ову планину према Неврекупу.

Дружина од 2000 људи под дедом Илијом налази се још у Посиљевграду и чува друмове Јегри-Паланка-Селеница. Даље још имају три дружине у Биљасу, Поваћу и Лесеновцу.

Усташи су сви наоружани мартинијевим пушкама а коњица, која се искључиво употребљује само за патролну и ордонанску службу, енглеским репетир-пушкама. То је за сада најновије, што вам у кратким потезима могу саопштити. Скорим више."

Из **Цариграда** јављају „Пол. Кор." да тамо стижу вести из Једрена и пограничних места Источне Румелије које уверавају да нови генерал-гувернер Алеко-паша нема баш особито изглед за дочек у Источној Румелији. Не спрема се само да се насилно одбије сваки покушај уласка турске војске, него се смера да и самог Алеко-пашу отерају.

Врло карактеристичан телеграм Хајредина, о наименовању Алеко-паше за источно-румелиског губернатора овако гласи:

У смотрењу ванредног стања у Ист. Румелији, где се избор генералног губернатора мора, односно берлинског уговора, саглашавати са страним силама, и у смотрењу вашега знања и ваше способности, које вас одликује, Његово Величанство султан саизволео је вас наименовати за генералног губернатора те покрајине. Знање, које ви за државне послове имате, ваша способност и ваша опробаност, сачињавају скуп врлина, које вас милост његовог величанства препоручују, да нико други не може то велико звање одправљати, до само ваша екселенција, са којим се уједно и позивљете. Царска је влада опуномоћена, да сматра то, као да се стране силе у томе саглашавају. Ја сам добио налог од нашег владаоца, да вас позовем да што пре у Цариград дођете, да се неодложно са високом портом споразумете.

Цариград 13 априла 1879. Хајредин.

ДОПИСИ.

Вршац 16. априла.

Накањивао сам се више пута, да јавно пропратим наше локално стање, али оно је такове природе, да је довољно било само да помислим о њему па да од стида поцрвеним и бацим перо на страну, мислећи: стидно је своје зло и пороке износити на јавност; све ме је нека нада подгревала, да ће се ваљда скорим поправити. Али то не доживих до сада, то стање на против сваки дан све горе бива. Запитам себе, која ми је ваљда ћутати? значи ли то љубити свој народ, а скривати му зло и пороке? или, значи ли љубити сам себе, а не лечити своје зло? Никад ни довека! То значи: приуготовљавати сам себи пропаст и копати себи гроб!

Пре но што пређем на саму ствар, хоћу да наведем једно опште правило. Свако зна, неко по природњем нагону, неко по науци, да је материјално стање, после здравља, најглавнији услов за живот; како за вас цели народ, тако за поједине општине, па и за поједине људе.

Познато је, не само у сриству него и у Европи, па ја држим, да чак и Америка зна за грозно материјално стање наше политичке општине.

Нећу да истражујем узроке тога, што је врло лако погодити, јер гдегод се у општој ствари, лични интерес претпоставља општем интересу, ту општа ствар мора да пати. Таким поступањем упропашћују се народи, општине, па том приликом и поједини људи. Па нисам баш рад ни да испитујем време, од кад се то зло вуче. Доста то, да је сада финансијално стање наше политичке општине, од неколико година на овамо, на такоме ступњу — да има варошких чиновника, који готово годину дана нису примили своје плате. Разуме се, да та коцка погађа средње и ниже чиновнике, па чак и сиромахе пандуре, јер што мало новаца у варошку благајну дође, то добију главнија господа. Имао сам прилике да видим, како сиромаси чиновници и пандури трче, са квитама у руци од прошле године, те мољакају варошког благајника да им исплати. Благајник одговори: „немам, што је мало новаца утекло то сам морао, по дужности, најпре вишој господи да исплатим квите, и то у очи првога, па ми није ништа преостало, ако што дође данас или сутра, то ћу с драге воље свакоме исплатити." Па тако не прође само један месец — него месец по месец прође и година. Дал је то право — о томе би грехота било говорити — пошто свугде и свагда први залогај припада високо-милостивој господи, па што би код нас у Вршцу изнимка била? луксуз!

Апеловати на морал? тражити правду? значило би: тражити оно — што нема. Јер, где се налазе милостива господа, ту нема морала; а где би се случајно — што би чудовиште било — нашло морала, ту за цело нема — и не сме бити милостиве господе! Морал и милостив господин, то су така два крвна непријатеља један према другоме, да само где један другог угледа, ту мора један или други бежати.

Ја сам се мало од предмета удаљио, ал није чудо, кад човек посматра локалне ствари, и нехотице баци поглед на шири круг; јер у локалној ствари има доста општег. Али да се повратим на наше чиновнике и њихове квите, да видимо, шта с њима даље бива.

Само од ваздуха не може се живети, леба се имати мора! Усљед тога је принуђен чиновник, да своју квиту прода по што по то. Но ко ће да је купи? Нико други, него варошки арендатор. Арендатор има периодично вароши да плаћа аренду, он купује од чиновника и пандура квите, па плаћа с њима аренду; јер варош мора да призна квите као готов новац. На први поглед изгледа, да је споможено једним и другима, али кад дубље у ствар загледамо, видећемо, да није тако. Квиту од 50 ф. узимао је по 40 ф. од 40 ф. 32 ф. и т. д. а сиромаси пандури, који имају од прилике плате 24 до 25 ф. морају и они да рабатирају 2 до 3 ф. од сваке квите. Узмимо, да је арендатор узимао месечно на 25 ф. само 2 ф. интереса, то чини на 100 ф. 8 ф. месечно интереса. По ради лакшег рачуна, узмимо, да Вршац плаћа сам осам пандура; то чини месечна плата 100 ф., на ти 100 ф. узима интереса 8 ф. месечно. Година има 12 месеци. Помножимо 8 пута 12 то је резултат 96. Даклем, арендатор узимао је само од пандура на 100 ф. 96 ф. годишњег интереса. На основу тога, може се лако увидети, какав су интерес они морали плаћати, којима се узимало од 50 ф. 8 до 10 ф. интереса месечно.

Није ми намера била, да осудим арендатора, што такав поступак превазилази појам: „вухерај," — такав је поступак много грознији — за означавање тога појима, да се може појмити, морају филолози нову реч сковати — али намера ми је била да виде патници, како им скидају каише с леђа.

Најжалосније је то, што нема изгледа, да ће се то стање скорим поправити, јер наша политичка општина много говори о томе злу, а сама ништа не ради, да то зло одклони. Наши се грађани само препиру, ко ће да буде градопачелник, и то препирање занемарује материјално стање наше опнтине.

Толико за сада о нашем злу, а идући пут писаћу вам о стању наших учитеља и учитељица. =

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

Трново 19 априла. Кнез Дондуков-Корсаков одредио је депутацију која ће ићи у Берлин, да свечано поднесе ново изабраном кнезу акт народне скупштине којим је овај изабрат за кнеза Бугарске. У депутацији је председник народне скупштине видински митрополит Антим.

Рушчук 18 априла. (Стигао по изласку прошлог листа.) Јуче је на изборној скупштини изјавио кнез Дондуков Корсаков, да рус не може бити изабран за бугарског кнеза. На то скупштина приступи одмах избору и једногласно избере за кнеза Бугарске Батенберга, под именом Александер I.

Беч 18 априла. Данас је стигао амо у повраку из Италије генерал Игњатијев. — Граф Шувалов одпутовао је вечерас у Лондон. — Сутра ће се под председништвом цара држати министарски савет о стварном решењу организације Босне и Херцеговине.

Карловци 17 априла. Министру богочасти послат је меморандум, о уређењу православне цркве у Босни.

РАЗЛИЧИТО.

⁂ Јављамо својим читаоцима, да нам је наш вредни сурадник г. Поп Јован Данило Прица (нашим читаоцима познат и из подлистка „Угарска и Словени“) обећао послати за подлистак превод с руског, за нас србе велеважног дела „Русија и Европа“. Подлистак овај почеће за кратко време излазити у нашем листу. Можемо рећи само толико, да се радујемо обећању г. Прице и рад наших читалаца.

□ Српска виша девојачка школа у Новоме Саду приређује на дан 21 априла (3 маја) о. г. беседу са игранком. Беседа се приређује у корист ове школе. Улазна је цена: од особе 1 фор. Добровољни прилози примају се са захвалношћу.

× (Приватне шифроване депеше дозвољене су по ново.) Кр. угарско министарство трговине јавља да је од 1 маја н. р. на свим штацијама аустро-угарске монархије дозвољено предавати и примати приватне депеше тајне садржине.

Овим се укида забрана издата у месецу јулу 1876 год.

+ (Бугарска жељезница.) Бугарска централна влада држала је на дан 2 о. м у Софији, као што од туд јављају, стручну комисију и већала о грађењу нове бугарске жељезнице. Решено је, да се пре свега пројектирана пруга Варна-Трново-Софија сагради, како би Софију са Одесом директ спојили. Грађење линије Софија-Видин одложена је за доцније време.

= Рускоме листу, „Сибиру“ јављају из томске губерније, да су се изгнанства у Сибирију у потоњим месецима умножила као никад до сад и да су поједина места већ пренасељена. Тако је колонија Семилушинск, дојако са 2494 душа, добила у јануару и фебруару 3166 нових изгнаника. Посљедица је отуда, да се стари становници, којима је тиме отежана зарада, селе из својих старих домова у друге покрајине. И у губернији Тоболск појавило се исто тако пренаселење. —

≅ (Прогонство врабаца.) У Саксонској су врапцима огласили рат. По стручним извештајима показало се, да врапци нису заслужили ону слободу, коју од 1865 год. уживају у Саксонској. По микроскопским истраживањима врапчијих желудаца нема сумње, да врабац 8—9 месеци живи од — зрна. Само оне године, кад не може да се дочепа зрна, лови инсекте. Даље су оптужили врапца, да изгризује зрна грахова, куша зреле трешње, пустоши оранице и младо растиње а растерује корисне птице итд. У Америци и Аустралији, где су примили врапца у госте, радо би да га се сада курталишу. Један саветник рече да сматра врапца као неку немузикалну, бећарску битангу. С обзиром на то укинута је у Саксонској законска заштита за врапце. И тако је кукавац врабац опет „фогелфрај“! —

≈ У Лондону је скоро била скупштина јавних кочијаша. Том се приликом израчунало да у Лондону има 13.900 комфортаблских кочијаша, међу њима неколико који негда беху адвокати, попови и лекари; један шта више има права на титулу „милорд“. —

□ О поплави Саве пишу „Обзору“ поред осталога ово: пред страшном катастрофом, која нас је снашла у месецу новембру прошле године. Сава опет расте, и диже се из свога корита са оном истом брзином као и у новембру прошле године. Само је та разлика, што је онда насип био јачи и бољи но сада, пошто га је вода на многим местима подрила.

Ова ће поплава уништити са свим један посавски народ. Сад је време, да се сеје, — а све су земље још под водом; виногради необрађени; куће и зграде негде сасвим порушене, а негде покварене; рана за марву пропала за то је марва тако хрђава и кржљава, да јој једва кожа кости држи; остала стока раштркана на све стране. — Такво је стање у очи нове неизбежне поплаве!

Истина, висока генералкоманда побринула је се одмах да се насип поправи. На ту циљ издаје силни новац. Мноштво народа излази на рад; и оставља свој посао који би иначе могао довршити као виноградство. У целом округу не ради се ништа друго до насип. Али жали боже сав труд и трошак, кад насип није ни толико учвршћен, да би се колико толико могло бранити од поплаве.

На провали под Кобашем потрошено је преко 80.000 радника и 6000 кола; фашина, пилота и камена без броја и рачуна. Мислио би човек, да ће се зидати куле, а кад тамо без икакве препреке вода кроз продире. Наши посавци изилазе на рад био светац или нетак, кина или лепо време, дошла или опала вода, од 14—16 стотина људи — колико и сами стручњаци захтевају. Светина врви као око вавилонске куле — пит се зна ко није, ни ко плаћа. Код толике светине разуме се, да би требало да озбиљно надзиравају они којима то у задаћу спада, и који у име тога добијају масне плате.

Припослано.*)

Одговор на јавно питање у 43. броју „Народног Гласника“.

На тако безобразно питање, које ни потписа именита нема, не би требало ни одговорити. Ипак за осветлење ствари, и на знање онима који Милоша Симоновића и манастирске околине не познају, буди речено: да поменуто питање ни један члан прњаворске општине својом руком потписао није, јер њима је добро познат Милош Симоновић. То је јавно питање написао злогласни чаколиз манастирски Х. који у онај чанак из ког лиже, обичаю и т. . . ., и који је Милоша Симоновића још с једним чланом куће, као највећег лопова код административног одбора тужио, а сада с њим заједно у један рог дува; па из пакости и освете калуђерима и настојатељу навалице подмеће покушај на светињу породичну, коју нико из манастира оскврнавио није, као што је целој околини добро познато. Једва је тај његов Симоновић, некад абаџија, због пијанства, обести, непокорности, до зла бога гадне псовке, крајње немарности у вођењу економије и других небројених мана и грехова, путем суда преко жандара из манастира избачен.

Садањи ишпан Јоца Курјачки из Сентомаша, познат је као вешт економ и поштен човек. Њега су управи манастирској први људи из Сентомаша и Н. Сада препоручили. Није он никад у свом веку због крађе какве осуђен био; све је то лаж, потвора и клевета. Но истина је, да је бивши економ Симоновић дуже времена у аришту митровачком лежао. Довољно за одговор на јавно питање.

У Прњавору Крушедолском
16 апр. 1879.

Пријатељ истине и ман. Крушедола.

*) За ствари под овом рубриком уредништво не одговара. Ур.

ИСПРАВКА.

У прошлом броју нашега листа, у депеши из Земуна стоји: одређени су Сима Поповић и т. д., а треба да стоји Стева Поповић начелник мин. финансије.

Трговина и обртност.

Беч 19 априла. (Житна радња.) Пшеница за пролеће ф. 9·20—9·25, пшеница за јесен ф. 9·60—9·65, мађарска раж ф. 5·15—5·20, зоб за јесен ф. 5·85—5·90, општа зоб ф. 6·20—6·25, кукуруз за мај-јуни ф. 6·40—7·10, стари промпт ф. 5·80—6·10, нови ф. 5·20—5·30. (Све по 100 кил.)

Будимпешта 19 априла. (Марвена радња.) Дотерано је 1238 комада и то: 724 ком. волова, 418 ком. крава, 64 бивола и 32 бика. Плаћано је: волови ф. 49—51, краве ф. 48—50, биволи ф 43—44. Марва је била прилично добра, а нарочито волови ипак ће остати нешто непродано, пошто касапи имају волова што су их на прошлој пијаци купили.

Беч 19 априла. (Сточна пијаца на св. Марксу.) Дотерано је 3407 ком. телади, 178у ком. свиња, 4493 ком. оваца и 1781 ком. јагњаца. Радња је била прилично живахна. Плаћано је: телад ф. 35—57, свиње ф. 36—45, овце фор. 36—48. (Све по 100 килограма.)

Беч 17 априла. (Свињска пијаца на св. Марксу.) Дотерано је свега 4539 комада и то: 1281 ком. тешких бакоњских, 1411 ком. лошијих и 1847 ком. назимади. Од ових било је: 1122 ком. мађарске, 1847 ком. пољско-руске 1310 ком. српске и 260 ком. влашке расе. Радња је била слаба. Цене су пале за 1 ф. Плаћано је: тешке бакоњске ф. 37—39, српске ф. 33—36, назимад ф. 28—37. Маст и сланина ф. 49—53. Све по 100 килограма.

Беч 17 априла. (Марвена радна на тргу св. Маркса.) Дотерано је свега 2955 комада и то: 1670 ком. мађарске, 1176 ком. пољске и 109 ком. немачке расе. — Све угојена марва. — Од ове било је по врсти 2881 ком. волова, 32 бика, 29 крава, 13 бивола. Непродато остало је 57 комада. Плаћано је: Мађарски угојеми волови ф. 47—56, пољски фор. 47—53, немачки ф. 52—57: бикови ф. 50—51, краве ф. 50—52; биволи ф. 44—47. — (Све по 100 килограма.)

Курс бечке берзе од 19. априла (1. маја.)

Ц. к. Дукати	ф.	5·55
Сребро	„	—·—
Наполеони	„	9·35
Немачки марак	„	57·60
Лондон	„	117·05
Деонице аустр. народне банке	„	806.—
Темишварске разтеретнице	„	806.—

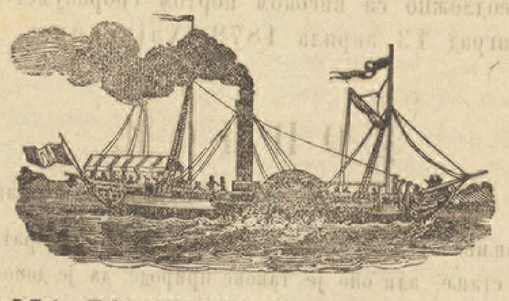

ПЛОВИДБА ПОШТАНСКИХ ЛАЂА НА ДУНАВУ

од 3. (15.) марта до даље наредбе.

НИЗ ВОДУ:

Из БЕЧА у БУДИМПЕШТУ: сваки дан у 7 сах. у јутру.
« БУДИМПЕШТЕ у ЗЕМУН: недељом, понедеоником, вторником, четвртком и петком у 11 сах. у вече.
« БУДИМПЕШТЕ у ОРШАВУ: недељом, вторником и петком у 11 сах. у вече.

УЗ ВОДУ:

Из БУДИМПЕШТЕ у БЕЧ: сваки дан у 6 сах. у вече.
« ОРШАВЕ у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и п[illegible] ником у 8 сах. у јутру.
« БАЗЈАША у БУДИМПЕШТУ: четвртком, недељом и п[illegible] ником у 2 сах. после подне.
« ЗЕМУНА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, средом, че[illegible] ком, петком и суботом у 6 сах. у јутру.
« НОВОГ САДА у БУДИМПЕШТУ: понедеоником, сре[illegible] четвртком, петком и суботом у 11 сах. пре подне.
У БУДИМПЕШТУ долази: у вторник, четвртак, петак, су[illegible] и недељу између 3—5 сах. после подне.

НА ТИСИ:

Из СЕГЕДИНА у ЗЕМУН: четвртком и недељом у 6 сах. у ју[illegible]
» СЕГЕДИНА у ТИТЕЛ: понедеоником и петком у 6 са[illegible] јутру.
Из ЗЕМУНА у СЕГЕДИН: понедеоником и петком у 6 [illegible] у вече.
« ТИТЕЛА у СЕГЕДИН: средом и суботом после подне [illegible] преноћивањем у Новом Бечеју.
« НОВОГ БЕЧЕЈА у СЕГЕДИН: вторником, четвртком, су[illegible] том и недељом у 5 сах. у јутру.

НА САВИ:

Из СИСКА у ЗЕМУН: понедеоником и петком у 6 сах. у ју[illegible]
« ЗЕМУНА у СИСАК: понедеоником и петком у 6 сах. у ју[illegible]

ПОРЕД СРПСКЕ ОБАЛЕ:

Из ШАПЦА у БЕОГРАД: средом и недељом после подне.
« БЕОГРАДА у ГРАДИШТЕ: вторником, четвртком и суб[illegible] после доласка прве земунске локалне лађе.
« БЕОГРАДА у МИЛАНОВАЦ: суботом у јутру.
« МИЛАНОВЦА у БЕОГРАД: недељом у подне, са преноћ[illegible] њем у Градишту.
« ГРАДИШТА у БЕОГРАД: понедеоником, средом и пе[illegible] у јутру.
« БЕОГРАДА у ШАБАЦ: средом и недељом у јутру, п[illegible] доласка прве земунске локалне лађе.

ПРИВАТНИ ОГЛАСИ.

Главни добитак 400.000 мар.	ЕВО СРЕЋЕ!	ДОБИТКЕ гарантује ДРЖАВА

Позив на учешће

и добитне шансе

велике новчане државом хамбуршком гарантоване лутрије, у којој се

8 милијуна 200.000 марака

извесно добити морају.

Добитци ове *пробитачне новчане*-лутрије имају по плану само 86.000 срећака, и ове су:

највећи је добитак 400.000 марака.

1 премија		250,000 марака	6 добитка	по	4000 марака
1 добитак	по	150,000 марака	71 добитак	„	3000 марака
1 добитак	„	100,000 марака	217 добитка	„	2000 марака
1 добитак	„	60,000 марака	2 добитка	„	1500 марака
1 добитак	„	50,000 марака	2 добитка	„	1200 марака
2 добитка	„	40,000 марака	531 добитак	„	1000 марака
2 добитка	„	30,000 марака	673 добитка	„	500 марака
5 добитка	„	25,000 марака	950 добитка	„	300 марака
2 добитка	„	20,000 марака	65 добитка	„	200 марака
12 добитка	„	15,000 марака	100 добитка	„	150 марака
1 добитак	„	12,000 марака	22650 добитка	„	138 марака
24 добитка	„	10,000 марака	1400 добитка	„	124 марака
5 добитка	„	8,000 марака	70 добитка	„	100 марака
2 добитка	„	6,000 марака	7300 доб. по 94 и 67 марака		
54 добитка	„	5,000 марака	7850 доб. по 40 и 20 марака		

и биће за неколико месеци у 7 одељења извесно извучени.

Прво вучење одређено је *званично* и стаје:

1 цела оригинална срећка само ф. 3 40 нов.
1 полов. „ „ „ ф. 1 70 „
1 четврт. „ „ „ ф. — 85 „

ове *оригиналне срећке* (незабрањене промесе) за које *држава гарантује* шаљем *у најдаље пределе, потто ми се у плаћеном писму новац пошље.*

Сваки учесник добија уз своју *оригиналну срећку* и *план вучења* снабдевен *државним грбом бесплатно.* А пошто се сврши извлачење лоза, добиће сваки учесник и *званичну* листу вучења, па макар је и *нетражио.*

Ја ћу исплаћивати и оправљати добитке

клиентима *тачно и у највећој тајности.*

☞ *Свака поручбина* може се послати просто *поштанском упутницом.*

☞ Са поручбама ваља се обратити за ово вучење до

3. (15.) маја о. г. на

Samuel Hekosher senr.,

2—6 Банкара и мењача у Хамбургу.

Одговорни уредник П. Јовановић. Власник штампарија „Народнога Гласника.“ Штампарија „Народнога Гласника.“